

Självständigt arbete (15 hp)

Författare		Program/Kurs
Max Sjöberg-Fritz		OP SA 13-16
Handledare		
		Antal ord: 10638
Kmd/Dr Michael Gustafsson	Beteckning	Kurskod
		1OP303
<p>Svensk Logistik – En Udda Fågel?</p> <p><u>ABSTRACT:</u></p> <p>The principles of logistics in Swedish doctrines appear different to sets of principles in other countries. The content of Swedish doctrines regarding logistics also appear to differentiate from the content military theory prescribes. According to research in strategy and operational art, logistics is a key component when planning military strategy and operations. Research also shows that likeness between doctrines regarding logistics is an important factor for success when military organisations are to collaborate. According to Swedish doctrine, this is highly prioritized in the Swedish Armed Forces. This thesis characterizes normative documents published by the Swedish Armed Forces with the purpose of showing the contents regarding logistics that they contain. The theoretical framing uses the logistics principles of Moshe Kress. The results show the extent of content regarding logistic principles in the documents. Results further shows that the Swedish Military Strategy doctrine does not discuss any logistical principles at all. This is surprising as research regarding strategy and logistics states that strategy needs to clearly express how the logistics function ought to be organized.</p> <p><u>Nyckelord:</u></p> <p>T.ex.: logistik, doktrin, militärteori, strategi, operationskonst</p>		

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Bakgrund kring svenska normativa dokument	3
1.2	Problemformulering	3
1.3	Syfte och Frågeställning	4
1.4	Tidigare forskning	4
1.5	Avgränsningar	8
1.6	Disposition	8
2	Teori.....	9
2.1	Motiv till val av teori	9
2.2	Kress teori.....	9
2.3	Kress strukturella och operationella egenskaper	10
3	Metod.....	12
3.1	Val av metod.....	12
3.2	Hur analysen genomförts	12
3.3	Operationalisering	13
4	Empiri.....	15
4.1	Källkritik	16
5	Resultat och svar på forskningsfrågan.....	18
5.1	Beskrivning av resultat.....	18
5.2	Analys av resultat	19
5.3	Analys av Militärstrategisk Doktrin 16	20
5.4	Analys av Operativ Doktrin.....	20
5.5	Analys av Grundsyn Logistik	21
5.6	Analys av Handbok Insatslogistik.....	21
5.7	Analys av Arméreglemente Taktik	21
5.8	Svar på forskningsfrågan.....	22
6	Diskussion	23
6.1	Diskussion kring resultatet	23
6.2	Diskussion kring Undersökningen	23
6.3	Återknytning till tidigare forskning.....	25
6.4	Fortsatt forskning	25
6.5	Reflektion kring betydelsen för yrkseutövningen.....	25
7	Litteraturförteckning.....	27
7.1	Litteratur	27
7.2	Artiklar/Rapporter	27
7.3	Offentligt tryck.....	27
7.4	Elektroniska källor	28
1	Bilaga 1: Undersökning	29
1.1	Analysenhet 1: Militärstrategisk Doktrin	29
1.2	Analysenhet 2: Operativ Doktrin	29
1.3	Analysenhet 3: Grundsyn Logistik.....	30
1.4	Analysenhet 4: Handbok Insatslogistik	31
1.5	Analysenhet 5: Arméreglemente Taktik.....	32

1 Inledning

1.1 Bakgrund kring svenska normativa dokument

Militärstrategisk Doktrin 2016 förklarar att Sverige ska försvaras, att försvarsoperationer ska syfta till att antingen vinna krig eller undvika att förlora. För att vinna krig behöver Sverige arbeta tillsammans med andra parter och om Sverige agerar ensamt så ska förlust undvikas.¹ För att undvika att förlora ett krig behöver Sverige uthållighet. För att tillsammans med andra vinna kriget behöver Sverige goda förutsättningar för ett framgångsrikt samarbete.

Militärstrategisk Doktrin 2016 har inget avsnitt som tydligt avhandlar logistik. *Operativ Doktrin 2014* har avsnitt som avhandlar vad logistikfunktionen löser för uppgift men inte i sådan omfattning att det är tydligt hur operationskonst och logistik ska integreras.²

Forskning visar att likhet i doktriner rörande logistik är viktig för att lyckas med ett samarbete mellan militära organisationer, till exempel inom en koalition. *Grundsyn Logistik* uttrycker grunder för logistiken i hela Försvarsmakten. Där finns en uppsättning principer som: "... ska vara vägledande vid planering och genomförande av logistik i hela dess spännvid inom Försvarsmakten."³

Dessa principer avviker dock avsevärt i utseende i jämförelse med flera andra uppsättningar av principer. Detta framgår i en rapport från FOI, *Framtida Logistikkledning* från 2010.⁴ I rapporten jämförs logistikprinciper från svenska, amerikanska, brittiska, NATO och EU doktriner. Författarna till rapporten poängterar bland annat avsaknaden av principen enkelhet bland svenska logistikprinciper. Principen enkelhet återfanns i alla andra uppsättningar av principer i rapporten.

1.2 Problemformulering

Militärteori om samspelet mellan strategi och logistik pekar på att strategin måste klarlägga på vilket sätt logistiken ska organiseras.⁵ Annars är det inte säkert att strategiska mål kommer kunna uppnås eftersom den logistik som skapats inte säkert möjliggör de strategiska alternativ som är önskvärda.⁶ Militärteori rörande planering av logistik inom gemensamma operationer visar att det är viktigt att integrera operationskonsten med logistiken.⁷ Detta innebär att

¹ Försvarsmakten, *Militärstrategisk doktrin 16*, Försvarsmakten, Stockholm, 2016. 38.

² Försvarsmakten, *Operativ doktrin 2014: OPD*, Försvarsmakten, Stockholm, 2014. 28.

³ Försvarsmakten, *Försvarsmaktens Grundsyn Logistik*, Försvarsmakten, Stockholm, 2007. 13.

⁴ Lind, Fredrik; Lindgren, Fredrik; Oygun, Daniel; Moradi, Farshad och Lilja, Göran. *Framtida Logistikkledning*, FOI, 2010. 18.

⁵ Kane, Thomas M., *Military logistics and strategic performance*, Routledge, London, 2001. 174.

⁶ Kane, *Military logistics and strategic performance*. 173.

⁷ Vego, Milan, *Joint operational warfare: theory and practice*, 1. ed., National Defence College, Stockholm, 2008. IX-69.

Försvarmaktens normativa dokument på strategisk och operativ nivå kan förväntas uttrycka hur logistiken ska fungera i relation till strategi, operationskonst och taktik. Forskning pekar även på att likhet rörande logistik i doktriner är av betydelse vid samarbete mellan militära organisationer.⁸

Problemet är att Försvarmaktens normativa dokument inte verkar ha det innehåll som forskning om militär logistik menar är lämpligt. Huruvida detta är fallet är oklart då det finns en kunskapslucka i forskningen kring innehållet rörande logistik i svenska normativa dokument.

1.3 Syfte och Frågeställning

Syftet med uppsatsen är att undersöka karaktären av svenskt tänkande kring militär logistik i normativa dokument för att fylla kunskapsluckan kring innehållet rörande logistik i svenska normativa dokument. Undersökningen kommer visa likheter och skillnader kring tankarna om logistik mellan svenska normativa dokument och militärteori samt hur karaktären av dessa likheter och skillnader ser ut.

Uppsatsens forskningsfråga är:

Hur kan svenska normativa dokument karaktäriseras utifrån militärteori rörande logistik?

1.4 Tidigare forskning

I sökning efter forskning på området har jag utgått från databaser som sorterar under ämnet krigsvetenskap i Anna Lindh bibliotekets ämnesindelning av databaser. Sökningar gjordes i Proquest, SCAMPI, MERLN, Taylor&Francis och Anna Lindh bibliotekets egna databas Summons. SCAMPI och MERLN fokuserar, enligt beskrivningen på bibliotekets hemsida, på militärväsen i USA respektive militärväsen, militärhistoria, marinen. Dessa databaser har varit mer svårarbetade eftersom de inte ger tillgång till artiklar i fulltext. Sökningar har gjorts i dessa databaser men artiklar som verkat relevanta utifrån tillgänglig beskrivning har inte identifierats. Eftersom att de andra databaserna ger tillgång till artiklarna i fulltext har jag där läst artiklar som sorterats högt utan att de verkar relevanta vid första anblick. Detta har inte resulterat i att jag funnit artikeln relevant. Dock har jag fokuserat på de tre databaser som ger tillgång till artiklar i fulltext. Detta innebär att min sökning kan ha en viss tendens. Eftersom att min undersökning kommer röra svenskt tänkande och de databaser jag sökt mindre i rör amerikanska artiklar anser jag att det är osannolikt att det där skulle finnas en undersökning identisk med min. Artiklar med undersökningar av liknande karaktär fast med andra syften har inte heller identifierats i databaserna.

Efter sökningar i framförallt Summons, Proquest och Taylor&Francis har inte någon vetenskaplig undersökning om innehållet rörande logistik i svenska normativa dokument hittats. Jag har hittat artiklar kring logistik och litteratur som beskriver logistikprinciper. Sökord som har använts är doctrine, principles, logistics, warfare, military, operations, development, operational art, war studies, strategy, COIN, hybrid war och implications. I olika kombinationer och även på svenska.

⁸ Vego, *Joint operational warfare: theory and practice*. IX-66.

I vidare bemärkelse så finns det beskrivet på flera ställen i den vetenskapliga litteraturen att logistik är ett område inom krigsvetenskap som det behöver forskas mer inom.⁹ Militär logistik utgör en stor del av utgifterna för ett lands försvarsbudget och är inte undersökt av forskare inom logistik i stor omfattning. En del forskning publiceras inom specialiserade militära tidskrifter men korsbefrukning mellan militära och civila logistikere är inte stor. Möjligheten för forskning inom logistik i en militär kontext är därför stor.¹⁰

Jag har utgått från *Contemporary Military Theory (CMT)* när jag har valt forskning kring logistik att läsa in mig på. Boken är en introduktion till militärteori, skriven av Jan Ångström och Jerker Widén. I avsnittet som berör logistik tar CMT upp bland annat; Thomas M. Kane, Moshe Kress, P. D. Foxton, Julian Thompson och Martin van Creveld.¹¹ I kapitlet om operationskonst, där avsnittet om logistik ingår, tas även Milan Vego upp.¹² Vego är intressant för att hans forskning kring operationskonst sätter logistiken i ett sammanhang som förklarar dess funktion inom krigföring. Samma resonemang gäller för Kane, han förklarar betydelsen av logistiken i samklang med strategin och operationskonsten.

Milan Vego är *Professor of joint military operations* och har tjänstgjort i den jugoslaviska flottan. Han har skrivit boken *Joint Operational Warfare*. Vego skriver att operationer och logistik inte går att separera och integrationen däremellan måste säkerställas på alla ledningsnivåer.¹³ Detta innebär att styrande dokument som doktriner och reglementen måste hantera logistik genomgående samt förklara hur operationskonsten ska samverka med logistiken. Enligt Vego så styr logistiken vad som är rimligt att genomföra operativt.¹⁴ Alltså måste normativa dokument rörande operationers planering och genomförande beskriva hur logistiken ska hanteras av operationskonsten. Att organisationer har liknande syn på logistik förbättrar möjligheten till samarbete inom exempelvis en koalition.¹⁵ Detta innebär att svenska normativa dokument bör likna andra tankar om militär logistik i större utsträckning, enligt rapporten från FOI är så inte fallet.

Dr Thomas M. Kane intresserar sig för forskning kring strategi och internationella relationer. Han har skrivit boken *Military logistics and Strategic performance*. Han skriver om förhållandet mellan logistik och strategi, detta gör han med hjälp av historiska exempel. Kane menar att det är logistiken som möjliggör olika alternativ för strategin samtidigt som det är strategin som föreskriver vad logistikfunktionen ska klara av att genomföra.¹⁶ Detta innebär att normativa dokument rörande strategi behöver beskriva vad logistiken ska klara av och hur den ska bedrivas.

⁹ Widén, Jerker & Ångström, Jan, *Militärteorins grunder*, Försvarsmakten, Stockholm, 2005. 104.

¹⁰ Yoho, Keenan D.; Rietjens, Sebastiaan och Tatham, Peter. Defence logistics: an important research field in need of researchers, *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*, 43:2, (2012). 80-96.

¹¹ Ångström, Jan & Widén, Jerker, *Contemporary military theory: the dynamics of war*, Routledge, Milton Park, Abingdon, Oxon, 2015. 67.

¹² Ibid. 57.

¹³ Vego, *Joint operational warfare: theory and practice*. IX-69.

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Ibid. IX-66.

¹⁶ Kane, *Military logistics and strategic performance*. 174.

Julian Thompson är forskare och var *Brigade commander* i Falklandskriget och har skrivit boken *Lifeblood of War* i vilken han i huvudsak avhandlar logistiska framgångar och nederlag i historien. Han lägger fokus på konflikter under nittonhundratalet men börjar med Assyrierna år 700 före Kristus. Det som främst är relevant för denna uppsats är inledningskapitlet där Thompson diskuterar logistikprinciper och gör en jämförelse mellan brittiska och amerikanska logistikprinciper. Han jämför två uppsättningar principer som ser olika ut men drar slutsatsen att budskapet är detsamma.¹⁷ Den slutsatsen visar att även om budskap kan se avvikande ut, kan en närmare granskning visa på stora likheter. Denna undersökning syftar till att undersöka om samma förhållande gäller mellan svenska normativa dokument och militärteori.

Thompson beskriver hur militärt tänkande har behandlat tankar om militär logistik. Thompson skriver att desto längre tillbaka i tiden erfarenhet av krig kommer så tenderar logistiken att försummas till förmån för glamorösa ämnen såsom taktik och strategi.¹⁸ Emedan det länge funnits principer för taktik och strategi så fanns det länge inga principer att följa rörande logistik.¹⁹ Detta är en poäng som görs i många böcker om militär logistik och pekar på att ämnet generellt är dåligt undersökt.

Martin van Creveld är professor emeritus vid Hebrew University och är en av världens mest kända experter på militär historia och strategi. Han har skrivit boken *Supplying War* som går igenom logistiken för flera stora kampanjer de senaste två seklen. Han konstaterar att det inte verkar finnas korrelation mellan hur väl förbered en kampanj är och utgången av samma kampanj.²⁰ Samtidigt visar boken på att det uppenbarligen hade gått att förbättra utgången för befälhavare med hjälp av bättre förberedelser.²¹

Moshe Kress är Professor of Operations Research vid Naval Postgraduate School och var innan det senior analyst vid Center for Military Analyses i Israel. Han har skrivit boken *Operational Logistics* som riktar sig till logistik, befälhavare och forskare. I boken beskriver han militär logistik generellt men fokuserar framförallt på operativ nivå. Han beskriver ett antal principer för logistik som han benämner egenskaper.²² Sju av dessa principer menar han kan användas som kriterier för att utvärdera ett system för operativ logistik.²³ I ett kapitel visar han ett system för att visualisera de olika principerna som kriterier i en planering.²⁴ I stort behandlar boken hur planering av operativ logistik kan genomföras.

P. D. Foxton är forskare och har skrivit boken *Powering War* där han hävdar att språket som olika militära organisationer använder för att tala om logistik skiljer sig åt avsevärt. En anledning till det menar han är att logistiken är ett nationellt ansvar inom NATO. Utöver skillnader i språkbruk och doktrinnehåll så är organisationen av logistik avsevärt

¹⁷ Thompson, Julian, *The lifeblood of war: logistics in armed conflict*, Brassey's (UK), Oxford, 1991. 7.

¹⁸ Ibid. 3.

¹⁹ Ibid. 4.

²⁰ Van Creveld, Martin, *Supplying war: logistics from Wallenstein to Patton*, Cambridge U.P., Cambridge, 1997[1977]. 202

²¹ Ibid. 230.

²² Kress, Moshe, *Operational logistics: the art and science of sustaining military operations*, Kluwer Academic Publishers, Boston, 2002. 57.

²³ Ibid. 61.

²⁴ Ibid. 149.

annorlunda i olika länder. Som exempel har den amerikanska armén enheter för logistik på alla ledningsnivåer medans den tyska armén har sin logistik på brigad och divisionsnivå.²⁵ Detta skulle kunna vara ett tecken på att olika militära organisationer har varierande synsätt på logistik.

Foxton beskriver stora skillnader i hur logistiken är organiserad i olika länder²⁶ samtidigt beskriver Vego vikten av likhet i logistisk doktrin vid samarbete inom koalitioner. Sverige har ett logistiskt koncept som är anpassat efter svenska förhållanden. Detta behöver inte innebära att tankarna kring logistik skiljer sig mellan Sverige och andra länder. Detta skulle enligt Vego ge sämre möjligheter till samarbete, något som Försvarsmakten hävdar behövs för att vinna mot en invaderande fiende.²⁷

Vego skriver att operationer och logistik inte går att separera och integrationen däremellan måste säkerställas på alla ledningsnivåer.²⁸ Detta innebär att styrande dokument som doktriner och reglementen måste hantera logistik genomgående samt förklara hur operationskonsten ska samverka med logistiken. Enligt Vego så styr logistiken vad som är rimligt att genomföra operativt.²⁹ Alltså måste normativa dokument rörande operationers planering och genomförande beskriva hur logistiken ska hanteras av operationskonsten.

Kane visar att planering av logistik måste ske i samklang med strategiska överväganden eftersom att strategin avgör hur logistiken skall planeras och logistiken efter att den är planerad avgör vilka möjligheter som finns för strategin.³⁰ Vego skriver att logistiken måste planeras integrerat med operationskonsten för att operationer ska ha möjlighet att lyckas.³¹ Creveld hävdar att det inte går att se någon korrelation mellan rigorösa logistiska förberedelser och framgång i historien av militära kampanjer.³² Han visar dock också på exempel där det framgår att större framgångar hade kunnat göras med annorlunda planering och organisation.³³ Detta innebär att tankar kring logistik bör genomsyra militära organisationers tankar kring hur strategi och operationer ska genomföras.

Sammanfattningsvis så visar tidigare forskning att logistiskt tänkande anses vara viktigt för att möjliggöra framgång för både strategi och operationskonst. Svensk doktrin rörande strategi och operationskonst behöver därför genomsyras av hur logistiken skall användas integrerat med strategi och operationskonst för att få en framgångsrik planering. Tankar kring logistik i olika länder behöver likna varandra för att möjliggöra ett framgångsrikt samarbete mellan militära organisationer. Det finns ofta stora skillnader i både språkbruk kring och organisation av logistik, dock kan uppsättningar av logistikprinciper som förefaller olika visa sig vara mer likartade vid en närmare granskning.

Det finns forskning som visar på hur logistik har använts historiskt och drar slutsatser kring vad som är viktigt för militär logistik. Jag har inte hittat någon forskning kring i vilken

²⁵ Foxton, P. D., *Powering War: Modern Land Force Logistics*, Brassey's (UK), 1994. 11.

²⁶ Ibid.

²⁷ Försvarsmakten, *Militärstrategisk doktrin 16*. 38.

²⁸ Vego, *Joint operational warfare: theory and practice*. IX-69.

²⁹ Ibid.

³⁰ Kane, *Military logistics and strategic performance*. 174.

³¹ Vego, *Joint operational warfare: theory and practice*. IX-69.

³² Van Creveld, *Supplying war: logistics from Wallenstein to Patton*. 202.

³³ Ibid. 201.

utsträckning budskapen är giltiga i små stater. Forskningen grundar sig framförallt på historiska exempel från stora stater. Som visades tidigare så verkar inte svenska normativa dokument följa budskapen från forskningen. Det finns en kunskapslucka i forskningsläget kring hur väl svenska normativa dokument följer forskningens budskap rörande militär logistik. Det finns även en kunskapslucka kring karaktären av svenska normativa dokument rörande militär logistik.

1.5 Avgränsningar

Uppsatsen fokuserar på operativ logistik i undersökningen eftersom den operativa logistiken berör både strategisk nivå och taktisk nivå. Därför kan dokument som berör strategisk, operativ och taktisk nivå användas som material för att möjliggöra indikering av karaktären hos budskap kring logistik i normativa dokument på olika nivåer.

Operativ logistik behandlar samtliga försvarsgrenar men den här uppsatsen fokuserar på markbunden logistik. Uppsatsen avgränsas på taktisk nivå till markarenan genom att undersöka *Arméreglemente Taktik* men inte motsvarande dokument för marinen eller flygvapnet. Avgränsningen görs eftersom undersökningen annars hade blivit för omfattande med hänsyn till tillgänglig tid.

1.6 Disposition

I **kapitel 1** presenteras forskningsproblemet med bakgrund, tidigare forskning på området, syfte med undersökningen, undersökningens frågeställning, utvalt material och undersökningens avgränsningar. **Kapitel 2** presenterar motiv till valet av undersökningens teori och därefter presenteras delar av teorin som är relevanta för uppsatsen. **Kapitel 3** beskriver möjliga metoder för undersökningen och presenterar vald metod. Därefter beskrivs hur undersökningen har genomförts och sist presenteras operationaliseringen av teorin. **Kapitel 4** beskriver vald empiri ingående och presenterar en källkritik av empirin. **Kapitel 5** presenterar resultatet av undersökningen, en analys av resultatet och svaret på forskningsfrågan. **Kapitel 6** innehåller diskussion kring resultat och undersökning, återknyter till presenterat forskningsläge, ger förslag på fortsatt forskning och presenterar en reflektion kring uppsatsen. I **bilaga 1** återfinns undersökningen i detalj med referenser till empirin.

2 Teori

Kapitlet kommer inledningsvis motivera valet av teori. Därefter kommer centrala delar ur uppsatsens teori presenteras. Slutligen beskrivs delarna av teorin som utgör grunden för undersökningens variabler.

2.1 Motiv till val av teori

För att karaktärisera normativa dokument i undersökningen behövs en teori med en ingående beskrivning av hur ett logistiksystem kan se ut, att skapa variabler utifrån. Den teori som Kress presenterar är den som lämpar sig bäst att utgå ifrån i undersökningen. Thompson och van Creveld beskriver logistik genom historiska exempel som är svåra att applicera på moderna normativa dokument. Kane visar på ett behov av styrningar av logistiken från strategins sida men gör ingen beskrivning av hur ett logistiksystem kan se ut. Vego gör inte heller någon beskrivning av logistik utan visar på vikten av logistiken i planering av operationer.

Foxton är ett möjligt alternativ till Kress då han beskriver hur logistiksystem ser ut. Dock diskuterar han i hög utsträckning logistikens utseende på framförallt taktisk nivå. Kress beskriver hur ett system för operativ logistik kan beskrivas och utvärderas. Problemet handlar om hur logistik beskrivs i svenska normativa dokument på strategisk och operativ nivå utifrån teorier rörande relationen mellan strategi och logistik samt operationskonst och logistik. Därför används Kress teori om operativ logistik.

2.2 Kress teori

Kress beskriver tre nivåer i logistiken; strategisk, operativ och taktisk nivå. Dessa nivåer är inte separerade från varandra. Det finns kopplingar, ibland omfattande sådana, mellan närliggande nivåer till exempel mellan strategisk och operativ nivå samt operativ och taktisk nivå.³⁴ Eftersom den operativa nivån är kopplad till både den strategiska och den taktiska nivån så är den lämplig att fokusera på i denna undersökning. Utökade möjligheter för överspridning av information, på grund av teknisk utveckling, leder till att nivåerna knyts allt närmare varandra.³⁵ Den strategiska logistiken handlar framförallt om att skapa och underhålla logistisk förmåga.³⁶ Den taktiska logistiken är fokuserad mot att påverka uthålligheten under striden.³⁷ Operativ logistik utgörs av medel, resurser, organisation och processer som skapas utifrån den strategiska logistiken och används för att stödja den taktiska logistiken.³⁸

Kress beskriver tre aspekter på operativ logistik som benämns kognitiv, funktionell och praktisk aspekt. Den kognitiva aspekten handlar om hur kopplingen mellan strategisk och taktisk logistik förstås kognitivt. Den funktionella aspekten beskriver de uppgifter som den

³⁴ Kress, Moshe, *Operational logistics: the art and science of sustaining military operations*. 17.

³⁵ Ibid 18.

³⁶ Ibid. 19ff.

³⁷ Ibid. 26.

³⁸ Ibid. 40.

operativa logistiken utför för att omvandla strategisk logistik till taktisk logistik.³⁹ Den funktionella delen av operationskonsten, som operativ logistik är en del av, är den del som uttrycks i normativa dokument.⁴⁰ Den praktiska aspekten avhandlar hur operativ logistik ska fördelas i tid och rum för att effektivt stödja en operation.⁴¹ Detta innebär att för att karaktärisera normativa dokument i undersökningen behövs variabler relaterade till den funktionella delen av operativ logistik eftersom det är denna som uttrycks i normativa dokument.

Den funktionella aspekten i operationskonsten behandlar målsättningar på operativ nivå samt de medel som behövs för att uppnå målen.⁴² Kress beskriver sju stycken egenskaper som speglar design och procedurer i ett system för operativ logistik. Dessa sju egenskaper kan användas för att utvärdera en plan för operativ logistik utifrån.⁴³ Kopplingen mellan dessa egenskaper och den funktionella aspekten är tydlig eftersom designen av ett system bör utgå från målsättningar samt eftersom procedurer i operativ logistik är en del av de medel som behövs för att uppnå målen. Därför kommer dessa sju egenskaper som Kress kallar operationella och strukturella fungera som variabler i undersökningen.

Kress använder begreppet egenskap istället för begreppet principer. Han menar att principer ger upphov till orsak och verkan i betydelsen att befälhavaren måste göra åtgärder (orsak) för att uppnå ett mål (verkan). Han menar att principerna därför är vissa egenskaper som enheterna ska uppfylla. Logistikprinciperna är på ett liknande sätt egenskaper som logistiksystemet måste uppfylla.⁴⁴

2.3 Kress strukturella och operationella egenskaper

Egenskapen *Flexibility* är relaterad till system. Egenskapen innebär en möjlighet för systemet att reagera snabbt på förändrade förutsättningar. För logistik innebär det att snabbt kunna skifta fokus, på grund av friktioner, och ändå uppnå samma mål. Egenskapen kan relatera till både flexibla tekniska lösningar och flexibla system. Flexibla system innebär att det logistiska flödet, på ett enkelt och effektivt sätt, kan skifta från ett område till ett annat. Den är viktig i operativ logistik eftersom den ger möjlighet att improvisera och utnyttja uppkomna möjligheter för befälhavaren.⁴⁵

Egenskapen *Attainability* handlar om var den logistiska tyngdpunkten ligger. Egenskapen indikerar hur mycket resurser som är tillgängligt på lägre nivå. En större mängd resurser på ett förband ger den enheten större självständighet under längre tid. Vikten av denna egenskap är beroende av kraven på tillgänglighet av en logistisk förmåga på lägre nivå. När en taktisk chef har tilldelats resurser för att klara sig längre på egen hand så har ett högre värde av denna egenskap uppnåtts. Hur hög *Attainability* som är nödvändig beror av krav på tillgänglighet av en resurs. Till exempel sjukvårdsresurser finns det ofta krav på hög tillgänglighet i form av reaktionstid vid skadeutfall.⁴⁶

³⁹ Kress, *Operational logistics: the art and science of sustaining military operations*. 39.

⁴⁰ Ibid. 38.

⁴¹ Ibid. 40.

⁴² Ibid. 38.

⁴³ Ibid. 61.

⁴⁴ Ibid. 57.

⁴⁵ Ibid. 62.

⁴⁶ Ibid. 63.

Continuity handlar om stabilitet i flödet mellan bakre logistikenheter och främre logistikenheter. Stabilitet finns så länge inga blockeringar eller störningar finns längs kommunikationslinjerna. Blockering, i form av nyttjande av en väg över dess kapacitet, kan uppstå till följd av dålig ledning av logistiken. Störningar kan bero av fientlig aktivitet.⁴⁷

Tempo är en egenskap som påverkas av *continuity* och *flexibility*. Egenskapen handlar om att få fram väl avvägda mängder av förmågor för att undvika problem på grund av brist eller överkapacitet. Egenskapen kan förstås som en önskad genomsnitts hastighet för det logistiska flödet.⁴⁸

Simplicity är en egenskap som står i kontrast till *Attainability*. Det handlar om att förenkla för taktiska chefer genom att tilldela så liten del av den operativa logistiken som möjligt till den taktiska nivån. En stor mängd tilldelade resurser kan utgöra ett ledningsproblem för befälhavaren.⁴⁹

Survivability är egenskapen som definitivt särskiljer militär logistik från civil dito. Den handlar om att säkra logistiken från fientlig påverkan.⁵⁰

Efficiency handlar om att prioritera mellan olika logistiska behov. Egenskapen rör tankar om att använda förmågor så effektivt som möjligt och att avväga var de gör mest nytta. Både operativa krav, preferenser och tillgänglighet av resurser måste vägas in.⁵¹

⁴⁷ Kress, *Operational logistics: the art and science of sustaining military operations*.

⁴⁸ Ibid. 64.

⁴⁹ Ibid. 65.

⁵⁰ Ibid. 66.

⁵¹ Ibid. 66.

3 Metod

Kapitlet presenterar inledningsvis hur valet av metod har gjorts. Därefter beskrivs hur metoden har använts i undersökningen. Slutligen redovisas operationaliseringen utifrån teorin.

3.1 Val av metod

För att undersöka karaktären av tänkande kring logistik i svenska normativa dokument behövs en metod för att analysera text. Undersökning kan göras med en kvantitativ metod eller en kvalitativ metod.

En kvantitativ undersökning är användbar för att ta reda på hur ofta olika kategorier av innehåll förekommer. Det går även att se vilket utrymme en kategori tar i förhållande till en annan.⁵² En styrka med en kvantitativ metod kan vara att den ofta uppfattas som mer fränskild forskarens preferenser. Den uppfattas även som mer tillförlitlig.⁵³ Utifrån min frågeställning skulle en kvantitativ metod ge ett resultat som speglar hur ofta vissa variabler, i form av specifika ord, dyker upp i texterna. Det finns en risk att en undersökning med en kvantitativ metod missar förekomst av variabler som inte uttrycks i klartext. Jag anser att en kvantitativ metod därför inte är lämplig eftersom den inte skulle lämna ett stort bidrag till förståelsen för materialet.

Ett annat alternativ kan vara att göra en kvalitativ textanalys av svenska normativa dokument. En styrka med den kvalitativa metoden är att den kan fånga in betydelsen av texten genom att tillskriva vissa passager av texten större vikt.⁵⁴ Den kvalitativa metoden bygger på ett aktivt läsande av texten och att forskaren ställer frågor om textens uppbyggnad.⁵⁵ Den kvalitativa metoden tar också hänsyn till den förförståelse som förväntas av läsaren. Detta är en fördel eftersom att dokumenten som utgör material för undersökningen är skrivna för en specifik publik.

Utifrån min frågeställning skulle en kvalitativ metod kunna innebära att systematisera innehållet i materialet för att klargöra tankestrukturen i texterna. På så vis kan viktiga delar i texterna lyftas fram och förstås utifrån teorin.⁵⁶ Materialet sorteras efter valda kriterier och visar därmed på ett sätt att förstå texten utifrån teorin. Jag använder i den här uppsatsen metoden kvalitativ textanalys.

3.2 Hur analysen genomförts

För analysen används en kvalitativ metod. Detta innebär att analysen påverkas av förförståelsen hos den som genomför den. Materialet som undersöks i denna uppsats är

⁵² Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (red.), *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 4., [rev.] uppl., Norstedts juridik, Stockholm, 2012. 197.

⁵³ Denscombe, Martyn, *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2009. 323.

⁵⁴ Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (red.), *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 210.

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Ibid. 211.

skrivet för militärer och till del för militära logistiker. Min förförståelse i ämnet bygger på nästan tre års studier vid Officersprogrammet varav ett år på Försvarmaktens Logistiskola.

Materialet lästes en analysenhet i taget, variabler markerades i texten efterhand. Varje variabel har därefter fått ett variabelvärde som grundar sig i dels hur många gånger variabeln förekommer dels i vilken omfattning variabeln förekommer. Variabelvärdena har korrigerats efter att undersökningen genomfördes för att redovisa resultatet på bästa sätt. Undersökningen har genomförts två gånger för att kontrollera att resultatet stämmer. Efter andra genomförandet gjordes korrigerings av resultatet.

3.3 Operationalisering

Variablerna utgår från de egenskaper som Kress beskriver som strukturella och operationella. Dessa är *flexibility*, *attainability*, *continuity*, *tempo*, *simplicity*, *survivability* och *efficiency*. Varje variabel har utformats som ett påstående. Påståendet bygger på det centrala budskapet i varje egenskap. Variabeln ska förstås i den kontext som teorin ger den.

Variablerna ges inte olika värde beroende på om de beskrivs implicit eller explicit. Detta eftersom att det finns så många möjliga beskrivningar av variablerna och att de måste förstås utifrån kontexten av operativ logistik.

Tabell 1. Variabler.

Variabel	Benämns	Beskrivning
1	<i>Flexibility</i>	Att kunna skifta fokus och improvisera för logistiken beskrivs.
2	<i>Attainability</i>	Var den logistiska tyngdpunkten ligger och hur mycket resurser som är tillgängligt på lägre nivå beskrivs.
3	<i>Continuity</i>	Stabilitet i flödet mellan bakre och främre enheter beskrivs.
4	<i>Tempo</i>	Att få fram väl avvägda mängder av förmågor beskrivs.
5	<i>Simplicity</i>	Att förenkla för taktiska chefer genom att tilldela så liten del av den operativa logistiken som möjligt till den taktiska nivån beskrivs.
6	<i>Survivability</i>	Att säkra logistiken från fientlig påverkan beskrivs.
7	<i>Efficiency</i>	Att prioritera mellan samt optimera olika logistiska behov beskrivs.

Förekomsten av variablerna ges ett värde beroende på i vilken omfattning de förekommer. Värdena kommer visa hur de olika analysenheterna karaktäriseras av variablerna. Värde **EJ** ges när variabeln inte har återfunnits i analysenheten. Värde **F** innebär att variabeln endast hittats på en plats i analysenheten. Värde **G** innebär att variabeln hittats på flera platser i analysenheten men aldrig beskrivs som centralt budskap. Centralt budskap innebär att variabeln behandlas omfattande och ligger i fokus för budskapet i flera stycken text. Värde **D**

betyder att variabeln hittats på flera ställen i analysenheten och förekommer som centralt budskap i analysenheten. Värde **C** innebär att variabeln förekommer som centralt budskap på mer än ett ställe i analysenheten. Centralt budskap ska inte tolkas som ett budskap som står i fokus för hela analysenheten.

Tabell 2. Variabelvärdestabell

Variabel-värde	Benämning	Beskrivning
EJ	Förekommer EJ	Variabeln går ej att finna.
F	Förekommer	Variabeln går att finna.
G	Förekommer genomgående	Variabeln står att finna på ett antal olika platser.
D	Förekommer dominerade	Variabeln återfinns på flera ställen och är centralt budskap på ett ställe.
C	Förekommer som centralt budskap	Variabeln återfinns på flera ställen som centralt budskap.

4 Empiri

Det material som jag valt utgörs av normativa dokument utgivna av Försvarmakten. De relaterar till varandra i en viss ordning eller hierarki. Det översta skiktet rör hela Försvarmakten. I flera nivåer blir publikationerna sedan mer specifika och berör en mindre del av organisationen. Som empiri har jag valt att använda *Militärstrategisk Doktrin*, *Operativ Doktrin*, *Grundsyn Logistik*, *Insatshandbok Logistik* och *Arméreglemente Taktik*.

Militärstrategisk Doktrin, *Operativ Doktrin* och *Arméreglemente Taktik* har valts för att undersöka om svenska normativa dokument genomsyras av tankar kring logistik. Eftersom forskningen kring logistik pekar på att dokumenten bör göra det för att nå framgång.

Materialet har valts ut med tanke på var budskap om logistik borde uttryckas. *Grundsyn logistik* och *Handbok Insatslogistik* riktar sig specifikt till logistikfunktionen och har därför tagits med. *Operativ Doktrin* avhandlar operativ nivå och är därför medtagen. *Militärstrategisk Doktrin* berör hur militärstrategin tar sig uttryck på operativ nivå. Därför är dokumentet med för att undersöka om tankar om logistik uttrycks där. *Arméreglemente Taktik* berör framförallt taktisk nivå inom armén, men eftersom att en stor del av logistiken utförs på marken är det av intresse att undersöka innehållet. Dokumentet är i gränslandet mellan operativ och taktisk. Det berör taktik och markoperationer på hög nivå.

Militärstrategisk Doktrin (2016) syftar till att beskriva samspelet mellan politisk och militärstrategisk nivå samt att beskriva Försvarmaktens syn på olika aspekter av krigföring.⁵⁷ Dokumentet ger inriktning och vägledning mot militärstrategiska mål för Försvarmaktens personal.⁵⁸ Den har inga avsnitt som uttryckligen handlar om logistik.

Operativ Doktrin (2014) är en sammanslagning och omarbetning av tidigare arena-specifika operativa doktriner. Den syftar till att förmedla gemensamt förhållningsätt rörande bland annat planering på operativ och taktisk nivå.⁵⁹ Den beskriver logistik direkt genom ett avsnitt om logistikfunktionen på operativ nivå.⁶⁰ Den innehåller även beskrivningar kring operationer som rör logistik indirekt.

Grundsyn Logistik (2007) är en del av doktrinhierarkin.⁶¹ Den är skriven när Försvarmakten var inriktad mot insatsförvar. Dokumentet syftar till att förmedla ett gemensamt förhållningsätt rörande bland annat planering av logistiken inom Försvarmakten.⁶² *Grundsyn Logistik* behandlar logistik på strategisk, operativ och taktisk nivå.⁶³

Handbok Insatslogistik (2012) syftar till att beskriva principer för logistik på operativ och taktisk nivå.⁶⁴ Handboken är inte ett reglemente utan visar bara hur logistiken som förmåga

⁵⁷ Försvarmakten, *Militärstrategisk doktrin* 16. 1.

⁵⁸ Ibid. 4.

⁵⁹ Försvarmakten, *Operativ doktrin 2014: OPD*, Försvarmakten, Stockholm, 2014. 11.

⁶⁰ Ibid. 28.

⁶¹ Försvarmakten, *Försvarmaktens Grundsyn Logistik*. 3.

⁶² Ibid. 7.

⁶³ Ibid. 13.

tar plats i Försvarmakten. Den rör logistik på operativ och taktisk nivå från att tala om Försvarmaktens logistikkoncept till generella beskrivningar av svenska logistikförband.⁶⁵

Armereglemente Taktik (2013) beskriver taktik för markstridskrafter i Försvarmakten.⁶⁶ Den beskriver logistik direkt genom ett avsnitt om logistikfunktionen på taktisk nivå.⁶⁷ Den innehåller även beskrivningar kring taktik som rör logistik indirekt.

4.1 Källkritik

Källkritiken kommer utgå från kriterierna auktoritet, innehåll, aktualitet, informationens omfattning, tillförlitlighet, målgrupp och användarvänlighet.⁶⁸ Detta eftersom de fyra klassiska kriterierna äkthet, tidssamband, oberoende och tendensfrihet som kommer från historisk forskning inte lämpar sig för kritik av normativa dokument. De klassiska kriterierna syftar till kritik av dokument som beskriver en händelse. Materialet i denna undersökning beskriver hur Försvarmakten ska lösa sina uppgifter.

Samtliga dokument som undersöks är utgivna av Försvarmakten och är giltiga när denna undersökning genomförs. Detta innebär att Försvarmakten står bakom budskapet i dokumenten. Målgruppen för dokumenten är personal i Försvarmakten. Personalkategorin som dokumentet riktar sig till skiljer sig beroende på dokument. Innehållet i dokumenten präglas av Försvarmaktens åsikter, detta är inget problem för undersökningen eftersom detta är vad som ska undersökas. Innehållet i *Handbok Insatslogistik* och *Grundsyn Logistik* rörande Försvarmaktens logistikkoncept är inte unikt för dessa dokument utan går att ta del av även i Försvarmaktens Logistikutvecklingsplan.

Aktualiteten hos dokumenten är varierande. Det äldsta dokumentet är *Grundsyn Logistik* som publicerades 2007. Det yngsta är *Militärstrategisk Doktrin* som publicerades 2016. Detta kan innebära ett problem eftersom de äldre dokumenten bygger på budskapet i en äldre version av *Militärstrategisk Doktrin*. Alternativet skulle vara att använda förhandsutgåvor av kommande dokument som motsvarar de äldre dokumenten. Detta har inte gjorts eftersom dessa inte är Försvarmaktens officiella åsikter, vilket jag anser skulle vara ett problem rörande källornas tillförlitlighet. Tillförlitligheten hos källorna får anses hög eftersom dessa är giltiga när undersökningen genomförs.

Omfattningen av informationen i materialet utgör inte all möjlig information rörande uttryckta tankar om operativ logistik bland Försvarmaktens normativa dokument. Avgränsningar och urval har gjorts för att undersökningen annars skulle bli för omfattande med hänsyn till avsatt tid. Detta påverkar inte undersökningen som görs men påverkar omfattningen av slutsatser som kan dras utifrån resultatet.

⁶⁴ Försvarmakten, *Handbok insatslogistik: H Inslog 2012.*, Högkvarteret, Försvarmakten, Stockholm, 2013. 1.

⁶⁵ Ibid. 3.

⁶⁶ Försvarmakten, *Armereglemente Taktik: AR Taktik : 2013*, Försvarmakten, Stockholm, 2013. 9.

⁶⁷ Ibid. 122.

⁶⁸ Umeå universitetsbibliotek, *Källkritik*, 2016, <http://www.ub.umu.se/skriva/kallkritik>. (Hämtad 2016 - 05 - 31)

Användarvänligheten hos dokumenten får anses hög. Samtliga dokument i empirin har använts under min utbildning på Officersprogrammet. Dock används till del nyare versioner i form av förhandsutgåvor i utbildningen.

Den stora bristen hos empirin är att flera av dokumenten är på väg att ersättas av uppdaterade versioner. Detta innebär att undersökningens resultat förmodligen inte kommer spegla Försvarens giltiga normativa dokument under lång tid. Detta problem kommer dock alltid föreligga eftersom att Försvarens normativa dokument utgår och ersätts fortlöpande.

5 Resultat och svar på forskningsfrågan

Kapitlet redovisar resultatet av undersökningen. En analys av resultatet utifrån varje analysenhet presenteras samt en analys av resultatet utifrån varje variabel. Slutligen kommer en karaktärisering av varje analysenhet och en karaktärisering av det sammantagna materialet. Undersökningen i detalj med referenser finns att studera i Bilaga 1. Här delges det sammanställda resultatet.

Tabell 3. Sammanställning av resultat

Variabel/ Analysenhet	<i>Militärstrategisk Doktrin</i>	<i>Operativ Doktrin</i>	<i>Grundsyn Logistik</i>	<i>Handbok Insatslogistik</i>	<i>Arméreglemente Taktik</i>
<i>Flexibility</i>	EJ	F	G	G	EJ
<i>Attainability</i>	EJ	F	F	D	EJ
<i>Continuity</i>	EJ	F	G	D	F
<i>Tempo</i>	EJ	EJ	D	G	EJ
<i>Simplicity</i>	EJ	EJ	EJ	D	EJ
<i>Survivability</i>	EJ	F	G	G	F
<i>Efficiency</i>	EJ	G	C	D	F

5.1 Beskrivning av resultat

Av det sammanställda resultatet framgår att samtliga variabler förekommer i det undersökta materialet. Variablerna förekommer dock i varierande omfattning.

I *Militärstrategisk Doktrin* förekommer inga av variablerna, dokumentets syn på logistik kan alltså inte karaktäriseras av dessa variabler.

Operativ Doktrin innehåller *Flexibility*, *Attainability*, *Continuity*, *Survivability* och *Efficiency*. Dessa förekommer i relativt låg omfattning med bara *Efficiency* identifierad på mer än en plats i dokumentet. *Efficiency* som förekommer genomgående i *Operativ Doktrin* är den variabel som fått högst variabelvärden överlag i materialet. Dessutom den enda variabeln som fått det högsta variabelvärdet.

Grundsyn Logistik innehåller *Flexibility*, *Attainability*, *Continuity*, *Tempo*, *Survivability* och *Efficiency*. *Simplicity* är den enda variabel som saknas. *Simplicity* förekommer bara i *Handbok Insatslogistik* och saknas alltså i övriga fyra analysenheter. Det är värt att notera att *Grundsyn Logistik* är den enda analysenhet där alla variabelvärden förekommer. Dokumentet har alltså störst spridning i förekomst av variablerna.

Handbok Insatslogistik är den enda analysenhet där alla variabler förekommer och de förekommer dessutom i hög utsträckning. Variablerna *Attainability*, *Continuity*, *Simplicity* och *Efficiency* förekommer som centralt budskap.

I *Arméreglemente Taktik* förekommer *Continuity*, *Survivability* och *Efficiency*. Dessa tre återfinns bara en gång i analysenheten. De icke förekommande variablerna är variabel *Flexibility*, *Attainability*, *Tempo* och *Simplicity*. *Tempo* och *Simplicity* saknas i flera analysenheter. *Flexibility* och *Attainability* däremot återfinns i alla andra analysenheter förutom *Militärstrategisk Doktrin*, där samtliga variabler är icke förekommande.

Variablerna förekommer i varierande omfattning. Resultatet visar att *Grundsyn Logistik* och *Handbok Insatslogistik* som är inriktade mot budskap kring logistik har högst förekomst av variablerna samt att variablerna förekommer som centralt budskap endast i dessa två analysenheter.

Flexibility förekommer i *Operativ Doktrin*, *Grundsyn Logistik* och *Handbok Insatslogistik*. Variabeln förekommer inte som centralt budskap i någon analysenhet. Den förekommer dock på flera ställen i *Grundsyn Logistik* och *Handbok Insatslogistik*.

Attainability förekommer även den i *Operativ Doktrin*, *Grundsyn Logistik* och *Handbok Insatslogistik*, dock som centralt budskap i *Handbok Insatslogistik*.

Continuity förekommer i *Operativ Doktrin*, *Grundsyn Logistik*, *Handbok Insatslogistik* och *Arméreglemente Taktik*. Variabeln förekommer som centralt budskap i *Handbok Insatslogistik*.

Tempo förekommer i *Grundsyn Logistik* och *Handbok Insatslogistik*. Med ett centralt budskap i *Grundsyn Logistik*.

Simplicity förekommer endast i *Handbok Insatslogistik*, där förekommer den dock med centralt budskap.

Survivability återfinns i *Operativ Doktrin*, *Grundsyn Logistik*, *Handbok Insatslogistik* och *Arméreglemente Taktik*. Dock aldrig som centralt budskap.

Efficiency förekommer i *Operativ Doktrin*, *Grundsyn Logistik*, *Handbok Insatslogistik* och *Arméreglemente Taktik*. Variabeln förekommer med centralt budskap i *Grundsyn Logistik* och *Handbok Insatslogistik*. *Efficiency* är dessutom den enda variabel som fått det högsta variabelvärdet vilket innebär centralt budskap på mer än en plats i en text. Det förekommer inte att någon variabel har högre värde än *Efficiency* i någon analysenhet. Däremot finns det variabler som har samma värde som *Efficiency* i två analysenheter.

5.2 Analys av resultat

Resultatet visar att variablerna framförallt framträder i de analysenheter som uttryckligen avhandlar logistik. Detta är inte överraskande eftersom variablerna handlar om olika aspekter av logistik. Det motsatta förhållandet hade däremot varit överraskande. Att inga av variablerna förekommer i *Militärstrategisk Doktrin* visar att dokumentet inte tar upp dessa aspekter av operativ logistik. Undersökningen har inte krävt att variablerna uttrycks ordagrant, men trots det har inget budskap som uttrycker variablerna kunnat identifieras.

I *Operativ Doktrin* och *Arméreglemente Taktik* uttrycks en del av variablerna om än i begränsad omfattning. Detta visar att Försvarsmaktens normativa dokument i någon utsträckning genomsyras av dessa tankar kring logistik samt att även dokument som inte riktar sig till logistikfunktionen, i avsnitt rörande logistik, tar upp principerna. Eftersom *Militärstrategisk Doktrin*, *Operativ Doktrin* och *Arméreglemente Taktik* inte fokuserar på logistik men trots allt innehåller flera av variablerna.

Variablerna förekommer i olika utsträckning i materialet. *Efficiency* har högst förekomst, framförallt eftersom den förekommer centralt på flera ställen och i två olika analysenheter. *Efficiency* är central på flera ställen i *Grundsyn Logistik* och genomsyrar det dokumentet. Det

svenska begreppet resurseffektivitet är frekvent förekommande i materialet och kan i många sammanhang likställas med *Efficiency*. Detta är en anledning till att variabeln fått högt utfall i materialet. Variabeln *Efficiency* kan anses finnas med i den svenska principuppställningen.

Flexibility och *Survivability* förekommer aldrig centralt. Detta kan bero på att egenskaper som flexibilitet och förmåga till överlevnad ofta anses som en grundstomme i militär verksamhet på grund av krigets krav och friktioner. Att *Simplicity* endast återfinns i en analysenhet men där förkommer centralt på en plats i texten kan vara intressant att undersöka närmare. Enkelhet är den princip som vi såg i inledningen förkommer i flera utländska uppsättningar av principer. Dock ej i den svenska uppsättningen. Enkelhet kan också anses vara en grundstomme i militär verksamhet och det skulle kunna förklara att variabeln inte förekommer i stor utsträckning. Den avviker dock från hur *Flexibility* och *Survivability* framträder i materialet. Istället för att förekomma i liten utsträckning i flera analysenheter, vilket innebär att det nämns men inte betonas, så förekommer *Simplicity* bara i *Handbok Insatslogistik*, men som centralt budskap på ett ställe. *Simplicity* handlar om effekterna av att fördela resurser till taktiska chefer. Detta är ett budskap som riktar sig i större grad till de som planerar logistiken och är inte något som en taktisk chef behöver ta hänsyn till i samma utsträckning som andra variabler. Det kan förklara varför variabeln inte förekommer i analysenheter som inte riktar sig direkt till logistikfunktionen. Att variabeln inte förekommer i *Grundsyn Logistik* kan bero på att det dokumentet är mer generellt inriktande för logistiksystemet. Dokumentet diskuterar inte specifika tillvägagångssätt och detaljer i logistiksystemet på det sätt som *Handbok Insatslogistik* gör. *Handbok Insatslogistik* beskriver innebörden av facktermer inom funktionen logistik, flera av variablerna förekommer i dessa beskrivningar av funktionen vilket går att se i undersökningen.

5.3 Analys av Militärstrategisk Doktrin 16

I Militärstrategisk Doktrin förekommer inga av variablerna.

Hur kan analysenheten karaktäriseras?

Militärstrategisk Doktrin karaktäriseras inte av budskap kring logistik utifrån undersökningens variabler. I den mån dokumentet har ett budskap om logistik, så är det ett budskap som inte fångas upp av denna undersökning.

5.4 Analys av Operativ Doktrin

I *Operativ Doktrin* förekommer variablerna *Flexibility*, *Attainability*, *Continuity*, *Survivability* och *Efficiency*. Vid en läsning med fokus på operativ logistik präglas dokumentet av framförallt fokus på stabilitet i flödet av resurser. Samt tankar kring placering av logistisk tyngdpunkt. Dokumentet präglas av tankar kring att uppnå handlingsfrihet logistiskt. I de sammanhang som de olika principerna har återfunnits så har de framförallt använts i ett sammanhang där de bidrar till höjd operativ handlingsfrihet.

Hur kan analysenheten karaktäriseras?

Operativ Doktrin karaktäriseras i liten omfattning av budskap om logistik. Variablerna *flexibility*, *attainability*, *continuity*, *survivability* och *efficiency* förekommer. Dock behandlas inte logistik i någon större omfattning av dokumentet.

5.5 Analys av Grundsyn Logistik

Resultatet för *Grundsyn Logistik* är det med störst spridning i variabelvärde. Detta kan förklaras av att det är i Grundsyn Logistik som de svenska logistikprinciperna förekommer. Den svenska principen *Resurseffektivitet* har en relativt stor likhet med variabel sju *Efficiency*. Därför förekommer den centralt flera gånger. Variabel fyra *Tempo* är central under den svenska principen *Behovsstyrd logistik*. Detta påverkar resultatet till den spridning mellan variabelvärden som det har. Detta dokument hade haft minst dominerande förekomst, alltså variabeln central på minst ett ställe, om de svenska logistikprinciperna hade varit en kopia av de som förekommer i teorin. Resultatet visar också att två variabler inte förekommer alls, medan alla variabler som förekommer är med minst två gånger i texten. Det är också intressant att notera det höga variabelvärdet på variabel fyra.

Hur kan analysenheten karaktäriseras?

Grundsyn Logistik karaktäriseras av att några budskap kring logistik tar stor plats, medan variabeln *Simplicity* inte figurerar alls och variabeln *Attainability* endast förekommer på en plats.

5.6 Analys av Handbok Insatslogistik

Handbok Insatslogistik är den enda analysenheten där alla variabler förekommer. Dessutom förekommer samtliga variabler på minst två platser. Majoriteten av variablerna förekommer centralt. Många av beskrivningarna där variablerna återfinns är mer av karaktären möjligheter och problem i logistiken detta beror förmodligen på att dokumentet berör både operativ och taktisk nivå. Detta är den enda analysenhet där variabeln *Simplicity* står att finna. Detta beror troligen också på att dokumentet berör taktisk nivå i större utsträckning än Operativ Doktrin och Grundsyn Logistik. Samtidigt så har dokumentet fokus på logistik vilket skiljer det från Arméreglemente Taktik.

Hur kan analysenheten karaktäriseras?

Handbok Insatslogistik karaktäriseras av att många budskap kring logistik förekommer. De principer som är mer specifika för logistik och inte är generellt viktiga i krigföring förekommer omfattande.

5.7 Analys av Arméreglemente Taktik

Arméreglemente Taktik har ett begränsat innehåll som rör logistik. Variablerna har återfunnits på endast två platser i dokumentet. Dels under beskrivningen av funktionen logistik och dels under beskrivningen av stabiliserande metoder. Det tankegods som förekommer är bland annat den svenska principen *Resurseffektivitet* som i flera sammanhang liknar principen *Efficiency* från teorin. Denna svenska princip ges stor plats generellt i avsnitt rörande logistik i svenska normativa dokument. Principen *Survivability* förekommer också, denna princip är generellt viktig i krigföring och det är därför föga förvånande att den förekommer även i detta dokument. Den tredje principen som förekommer i *Arméreglemente Taktik* är *Attainability* en princip som rör flödet mellan bakre och främre enheter. I urvalet av material för denna undersökning representerar *Arméreglemente Taktik* framförallt främre enheter i det logistiska flödet.

Hur kan analysenheten karaktäriseras?

Arméreglemente Taktik karaktäriseras av låg förekomst av tankar kring logistik.

5.8 Svar på forskningsfrågan

Hur kan svenska normativa dokument karaktäriseras utifrån militärteori rörande logistik?

Svaret på frågan från den här undersökningen visar att svenska normativa dokument kan karaktäriseras av Kress teori. Svaret visar också hur de olika analysenheterna karaktäriseras av Kress teori.

Svaret på frågan presenteras dels som en sammanställning av karaktären av de undersökta normativa dokumenten dels genom en sammantagen karaktärisering av de undersökta dokumenten.

- *Militärstrategisk Doktrin* karaktäriseras inte av budskap kring logistik.
- *Operativ Doktrin* karaktäriseras i liten omfattning av budskap om logistik.
- *Grundsyn Logistik* karaktäriseras av att några budskap kring logistik tar stor plats.
- *Handbok Insatslogistik* karaktäriseras av att många budskap kring logistik förekommer.
- *Arméreglemente Taktik* karaktäriseras av låg förekomst av tankar kring logistik.

De normativa dokumenten karaktäriseras av att det finns stora skillnader kring i vilken omfattning budskap rörande logistik uttrycks i dokumenten. Det finns två ytterligheter bland dokumenten. *Militärstrategisk Doktrin* innehåller inget budskap som överensstämmer med undersökningens variabler. *Handbok Insatslogistik* innehåller samtliga variabler.

De normativa dokumenten kan karaktäriseras av beskrivningar av variabeln *Efficiency* i stor omfattning. En princip som i många sammanhang liknar den svenska principen Resurseffektivitet. Resultatet visar att *Efficiency* förekommer i *Operativ Doktrin*, *Grundsyn Logistik*, *Handbok Insatslogistik* och *Arméreglemente Taktik*. *Efficiency* framträder även centralt flera gånger i *Grundsyn Logistik* och en gång i *Handbok Insatslogistik*.

Svenskt militärt normativt tänkande om logistik kan karaktäriseras av beskrivningar av samtliga av egenskaperna från Kress teori, dock i olika omfattning. *Attainability*, *Continuity*, *Tempo*, *Simplicity* och *Efficiency* diskuteras mer ingående i längre partier, i denna undersökning definierat som centralt budskap. Egenskaperna från teorin framträder inte i störst omfattning i *Grundsyn Logistik*, det dokument som listar de svenska principerna. Istället är det *Handbok Insatslogistik* som i störst utsträckning kan karaktäriseras av egenskaperna.

6 Diskussion

Uppsatsens problem handlar om att svenska normativa dokument inte verkar ha det innehåll som forskning om militär logistik menar är lämpligt och till det kopplat en kunskapslucka i forskningen kring innehållet rörande logistik i svenska normativa dokument. Uppsatsens syfte och frågeställning handlar om att undersöka karaktären av svenska normativa dokument utifrån militärteori rörande logistik för att fylla kunskapsluckan. Genom att karaktärisera dokument utifrån Kress teori har resultatet av denna undersökning börjat fylla den kunskapsluckan.

6.1 Diskussion kring resultatet

Resultatet av undersökningen visar att svenska normativa dokument kan karaktäriseras av samtliga Kress egenskaper. Egenskaperna framträder dock i olika omfattning i materialet. Endast *Handbok Insatslogistik* kan karaktäriseras av samtliga egenskaper och vissa variabler förekommer i mycket större utsträckning än andra. *Simplicity* förekommer endast i *Handbok Insatslogistik*. Där förekommer den visserligen i relativt stor omfattning.

Frånvaro av principen *Enkelhet* var en del i indikationen på att svenska logistikprinciper avviker från andra uppsättningar av principer kring logistik. Därför är det intressant att speciellt notera resultatet för variabeln *Simplicity*. Den begränsade förekomsten av variabeln *Simplicity* förvånade mig. Jag upplevde att den egenskapen ofta uttrycktes och dess vikt poängterades av lärare vid Logistikskolan när jag studerade där. En möjlighet är att detta är ett exempel på en princip som personal i logistikbefattningar är medvetna om men som inte uttrycks i stor omfattning i normativa dokument. En annan möjlighet är att principen förekommer i större utsträckning i dokument som jag inte har undersökt. Till exempel styrdokument för logistik på taktisk nivå. Det borde dock vara av vikt att principen beaktas även vid operativ planering.

Resultatet visar att *Militärstrategisk Doktrin* inte kan karaktäriseras av någon variabel. Dokumentet diskuterar logistik i mycket liten omfattning. En dokumentökning visar att ordet "logistik" förekommer två gånger. Motsvarande sökning i *Militärstrategisk Doktrin 2012* ger en förekomst på femton gånger. En sådan sökning säger inget om förekomsten av variabelerna men det visar att *Militärstrategisk Doktrin 2012* diskuterar logistik explicit i större omfattning. Därför är det möjligt att några variabler skulle återfinnas vid en undersökning av *Militärstrategisk Doktrin 2012*.

Militärstrategisk Doktrin 2016 diskuterar inte operativ logistik utifrån de principer som utgjort variabler i denna undersökning. Detta är förvånande eftersom att en försvarsprincip i dokumentet handlar om att inte förlora vid ett väpnat angrepp på Sverige. Denna princip borde rimligtvis kräva uthållighet, en grundläggande förmåga som därför borde ges mer utrymme i dokumentet.

6.2 Diskussion kring Undersökningen

Problemet som undersökningen är baserad på kan vara påverkat av flera faktorer. Det kan vara så att svensk doktrin inte utgår från militärteori i sin design. Detta förefaller mindre

troligt eftersom boken *Militärteorins Grunder* togs fram för att vara en introduktion till militärteori att läsa för att få en utgångspunkt till doktrinen. Detta gjordes dock till en tidigare utgåva av *Militärstrategisk Doktrin* och det är möjligt att Försvarsmakten i den senaste utgåvan intresserar sig mindre för budskap från forskningen. Problemet påverkas också av möjligheten att alla tankar kring logistik inte uttrycks i de normativa dokumenten. Budskap om logistiken uttrycks förmodligen även i stående ordrar och olika planläggningar. Detta berörs inte av undersökningen. Angående påverkan på militärt samarbete utifrån olikhet i doktrin rörande logistik, så är det möjligt att Försvarsmakten inte ser ett behov av att samarbeta kring just logistik med andra organisationer. Försvarsmakten kanske ser behovet av samarbete på en högre nivå där organisationerna inte kommer stödja varandra direkt utan bara koordinera operationer på skilda platser mot samma mål och därmed inte behöva stödja varandra logistiskt.

Forskningsläget som uppsatsen utgår ifrån är påverkat av det urval av forskning som görs i *Contemporary Military Theory*. Där kan finnas ett problem eftersom det kan finnas forskning som jag inte kommit i kontakt med som säger emot den forskning som har varit utgångspunkt för uppsatsen. Den teori av Moshe Kress som används utgår i sina exempel från flera olika staters militära organisation, men dessa staters militära organisation är större än den som Sverige har. Det är möjligt att en liten stat som Sverige, på grund av sina unika förutsättningar, har behov av andra synsätt på logistik.

Validiteten i undersökningen påverkas framförallt av valet av variabler. Det är av vikt att variablerna som väljs är adekvata utifrån syfte och frågeställning. Variablerna valdes för att kunna karaktärisera budskap som rör logistik på operativ nivå. Variablerna valdes även med motivet att de skall vara den typ av budskap som uttrycks i normativa dokument. Ett annorlunda val av variabler hade förmodligen påverkat utfallet av undersökningen.

Metoden beror av förståelse hos den som gör undersökningen. Detta påverkar undersökningens reliabilitet. Materialet är skrivet för militärer och till del specifikt för logistikerna. Kunskap om militär logistik och det svenska logistiksystemet har troligen påverkan på resultatet av undersökningen. Vid en replikering av undersökningen av någon med annorlunda förståelse kring området är det därför mycket möjligt att fler eller färre instanser av variabler skulle återfinnas.

Fördelen med metoden som användes, i kontrast mot en kvantitativ metod, var att textens mening och sammanhang kunde tolkas. Det undersökta materialet är riktat främst till en kategori människor som jag tillhör. Närmre bestämt kategorin militär, i officersutbildning och logistikerna. Variablerna hade återfunnits i mycket lägre grad om undersökningen hade byggts på att hitta dem ordagrant uttryckta. Detta hade inte speglat innehållet och betydelsen i materialet.

Det hade varit intressant att genomföra undersökningen som metodtriangulering med kvalitativ textanalys kompletterad av respondentundersökning i form av enkäter eller intervjuer. Då hade undersökningen kunnat visa vad till exempel lärare på Logistikskolan eller FHS anser om logistikprinciper. Likheter och skillnader mellan normativa dokument och militär personals åsikter hade då kunnat påvisas.

Valet av empiri för uppsatsen gör att undersökningen endast karaktäriserar det som Försvarsmakten anser ska finnas med dess normativa dokument. Det kan finnas anledningar till att vissa budskap inte finns med i dessa normativa dokument. Till exempel politisk

styrning kring innehållet, att dokumenten har riktats framförallt till Försvarsmaktens stridande förband eller en vilja att hålla dokumenten korta av pedagogiska skäl.

6.3 Återknytning till tidigare forskning

I tidigare forskning kan vi se att både Vego och Kane säger att logistiken är av stor vikt vid planering och genomförande av en operation. Normativa dokument som doktriner, reglementen och handböcker lägger grunden för hur planering genomförs. Vego uttrycker också att likhet i logistisk doktrin mellan samarbetspartners i koalitioner är en viktig faktor för att lyckas med samarbetet. Resultatet från denna undersökning visar på en större likhet kring tankar om logistik mellan svenska normativa dokument och Kress teori kring operativ logistik än vad som är uppenbart vid en överblick av uppsättningarna av principer i dessa dokument. Undersökningens resultat kompletterar tidigare forskning genom att visa i vilken utsträckning svenska normativa dokument innehåller samma tankegodis som Kress teori. Resultatet visar också i vilken omfattning egenskaper ur Kress teori förekommer i svenska normativa dokument. Detta utgör en ansats till att visa på karaktären av svenska tankar kring militär logistik, något som saknas i nuvarande forskningsläge.

6.4 Fortsatt forskning

Det vore intressant att undersöka militär personal i logistiktjänst och deras tankar kring de principer som har presenterats i denna uppsats. Nu vet vi att Kress principer förekommer i svenska Försvarsmaktens normativa dokument. Frågan är hur logistikerna upplever principernas betydelse och om dessa nyttjas som verktyg för planering.

Det vore också intressant att göra om denna undersökning om några år när flera av dokumenten har uppdaterats. Jag har själv läst i Handbok Insatslogistik 2016 och uppdateringar av både Grundsyn Logistik samt Operativ Doktrin är under framtagande. En sådan undersökning skulle kunna se förändring i tankar kring logistik hos Försvarsmakten.

För att fortsätta att lösa den stora frågan om huruvida svenska logistikprinciper avviker från andra länders principer behöver fler undersökningar göras. Andra länders normativa dokument behöver också karaktäriseras. Därefter kan sedan en jämförelse göras mellan tänkande om logistik i normativa dokument i olika länder.

6.5 Reflektion kring betydelsen för yrkesutövningen

Undersökningen visar att tankar om logistik som uttrycks i normativa dokument ges varierande utrymme. Vid första anblick verkade det som att det fanns en skillnad i vilka tankar kring logistik som uttrycktes i svensk doktrin och i teorier om militär logistik. Resultatet visar att samtliga principer från teorin förekommer i svenska normativa dokument, dock i varierande omfattning. Vissa tankar som ges mindre vikt kan vara svårare att upptäcka vid en första läsning. Detta innebär att vid en läsning av normativa dokument kan det vara av vikt att inte bara ta fasta på det budskap som framträder tydligt, utan att även läsa och förstå det budskap som uttrycks i mindre omfattning.

Som logistiker är det intressant att ta fasta på hur innehållet rörande logistik i normativa dokument skiljer sig mellan olika dokument. För att få en helhetsbild och en förståelse för budskapet som ska vägleda planering och genomförande av logistik är det alltså viktigt att läsa och förstå kopplingen mellan flera normativa dokument. Vi såg i tidigare forskning att likhet och skillnad i doktrin är en faktor för ett lyckat samarbete mellan militära

organisationer. Vid ett samarbete kring logistik med en annan militär organisation kan resultatet av denna undersökning hjälpa genom att visa karaktären av svenska normativa dokument. Genom medvetenhet kring fokuset för den egna logistiska doktrinen kan eventuella missförstånd i kommunikation kring hur logistiken ska organiseras lättare förstås av logistikern.

Slutligen så bidrar undersökningen med att vidga kunskapsläget kring innehållet i svenska normativa dokument. Detta bidrar till den krigsvetenskapliga forskningen och förhoppningsvis till kunskapsbasen för yrkesmilitärer.

7 Litteraturförteckning

7.1 Litteratur

Denscombe, Martyn, *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2009.

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (red.), *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 4., [rev.] uppl., Norstedts juridik, Stockholm, 2012.

Foxton, P. D., *Powering War: Modern Land Force Logistics*, Brassey's (UK), 1994.

Kane, Thomas M., *Military logistics and strategic performance*, Routledge, London, 2001.

Kress, Moshe, *Operational logistics: the art and science of sustaining military operations*, Kluwer Academic Publishers, Boston, 2002.

Thompson, Julian, *The lifeblood of war: logistics in armed conflict*, Brassey's (UK), Oxford, 1991.

Vego, Milan, *Joint operational warfare: theory and practice*, 1. ed., National Defence College, Stockholm, 2008.

Widén, Jerker & Ångström, Jan, *Militärteorins grunder*, Försvarmakten, Stockholm, 2005.

Ångström, Jan & Widén, Jerker, *Contemporary military theory: the dynamics of war*, Routledge, Milton Park, Abingdon, Oxon, 2015.

7.2 Artiklar/Rapporter

Yoho, Keenan D.; Rietjens, Sebastiaan och Tatham, Peter. Defence logistics: an important research field in need of researchers, *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*, 43:2, (2012). 80-96.

Lind, Fredrik; Lindgren, Fredrik; Oygun, Daniel; Moradi, Farshad och Lilja, Göran. *Framtida Logistikedning*, FOI, 2010.

7.3 Offentligt tryck

Försvarmakten, *Militärstrategisk doktrin 16*, Försvarmakten, Stockholm, 2016.

Försvarmakten, *Försvarmaktens Grundsyn Logistik*, Försvarmakten, Stockholm, 2007.

Försvarmakten, *Operativ doktrin 2014: OPD*, Försvarmakten, Stockholm, 2014.

Försvarmakten, *Handbok insatslogistik: H Inslog 2012.*, Högkvarteret, Försvarmakten, Stockholm, 2013.

Försvarmakten, *Arméreglemente Taktik: AR Taktik : 2013*, Försvarmakten, Stockholm, 2013.

7.4 Elektroniska källor

Umeå universitetsbibliotek, *Källkritik*, 2016, <http://www.ub.umu.se/skriva/kallkritik>. (Hämtad 2016 - 05 - 31)

1 Bilaga 1: Undersökning

1.1 Analysenhet 1: Militärstrategisk Doktrin

Inga av variablerna har återfunnits i *Militärstrategisk Doktrin*. Dokumentet tar inte upp logistik specifikt i något avsnitt.

1.2 Analysenhet 2: Operativ Doktrin

Fem av sju variabler förekommer i Operativ Doktrin. Variablerna *Tempo* och *Simplicity* står ej att finna. Variablerna har identifierats på fem olika platser i dokumentet.

Variabel 1: *Flexibility*

Förmåga till improvisation och förutseende beskrivs som viktiga förmågor för att hantera kaos samt friktioner.⁶⁹ Att vara förutseende och beredd på att hantera oförutsedda händelseutvecklingar kräver möjlighet att skifta fokus.

Variabelvärde: F

Variabel 2: *Attainability*

Att planlägga logistiken utifrån prognoser och stridsfrekvenslinjal för att undvika egen kulminationspunkt beskrivs. Vidare beskrivs *samordning* som viktigt i syfte att undvika problem på grund av kaos och friktioner.⁷⁰ Dessa beskrivningar handlar om att välja logistisk tyngdpunkt och att fördela resurser till lägre nivå.

Variabelvärde: F

Variabel 3: *Continuity*

Att upprätthålla operativ rörlighet för att behålla egen handlingsfrihet är en åtgärd som syftar till att upprätthålla ett stabilt flöde.⁷¹

Variabelvärde: F

Variabel 4: *Tempo*

Har ej återfunnits i analysenheten.

Variabelvärde: EJ

Variabel 5: *Simplicity*

Har ej återfunnits i analysenheten.

Variabelvärde: EJ

⁶⁹ Försvarsmakten, *Operativ doktrin 2014: OPD*. 29.

⁷⁰ Ibid. 29.

⁷¹ Ibid. 36.

Variabel 6: *Survivability*

Det beskrivs att områden som är väsentliga för egen handlingsfrihet ska försvaras i det längsta.⁷² Logistiken kan betraktas som väsentlig för egen handlingsfrihet.

Variabelvärde: F

Variabel 7: *Efficiency*

Operativ paus och återhämtning⁷³ är en del av att optimera den operativa logistiken. Beskrivningar av logistiken som talar om operationer som unika, där logistiken måste förstås och hanteras tidigt⁷⁴ handlar också om att prioritera mellan olika logistiska behov.

Variabelvärde: G

1.3 Analysenhet 3: Grundsyn Logistik

Fem av sju variabler förekommer i Grundsyn Logistik. Variablerna *Attainability* och *Simplicity* står ej att finna. Variablerna har identifierats på fem olika platser i dokumentet.

Variabel 1: *Flexibility*

Beskrivningar av behovet av flexibilitet i logistiken förekommer på flera platser i texten. Det svenska ordet flexibilitets likhet med variabelns betydelse samt sammanhanget i texten där begreppet kopplas till exempelvis snabba förändringar och möjlighet att lösa uppgift ligger som grund i tolkningen av variabelns förekomst.⁷⁵

Variabelvärde: G

Variabel 2: *Attainability*

Beskrivning av att operativ logistikledning syftar till att fördela resurser till taktisk nivå samt att omvandla förmågan att understödja till verkan och uthållighet på taktisk nivå.⁷⁶ Detta visar på ett övervägande kring var tyngdpunkten av logistiken ska placeras och hur resurser ska tillgängliggöras på lägre nivå.

Variabelvärde: F

Variabel 3: *Continuity*

I kopplingen mellan Försvarsmakten och externa leverantörer beskrivs påverkan på kontrollen över flödet mellan bakre och främre logistik.⁷⁷ Under principen Helhetssyn beskrivs vikten av samordning i flödet från producent till användare.⁷⁸ Under principen Behovsstyrd logistik beskrivs möjligheten att uppfylla krav på tillgänglighet och uthållighet med hjälp av information.⁷⁹ Detta är beskrivningar av ett stabilt flöde inom logistiken.

Variabelvärde: G

⁷² Försvarsmakten, *Operativ doktrin 2014: OPD*. 36.

⁷³ *Ibid.* 84.

⁷⁴ *Ibid.* 29.

⁷⁵ Försvarsmakten, *Försvarsmaktens Grundsyn Logistik*. 11, 14, 16.

⁷⁶ *Ibid.* 19.

⁷⁷ *Ibid.* 12.

⁷⁸ *Ibid.* 13.

⁷⁹ *Ibid.* 14.

Variabel 4: Tempo

Variabeln förekommer i tre av de fem principer som uttrycks i Grundsyn Logistik. Att förutse behov och uppfylla dessa med så lågt resursyttnyttjande som möjligt beskrivs som viktigt.⁸⁰ Att kunna anpassa logistiken beroende på resten av organisationen och vara förberedd att möta varierande behov beskrivs. Principen Behovsstyrd logistik i dokumentet har en betydelse liknande variabeln. Därför bedöms variabeln som central här.

Variabelvärde: D

Variabel 5: Simplicity

Har ej återfunnits i analysenheten.

Variabelvärde: EJ

Variabel 6: Survivability

I texten förekommer beskrivningar kring säkerhet och fientlig påverkan på logistiken på flera ställen.⁸¹

Variabelvärde: G

Variabel 7: Efficiency

Variabeln är central i principen Resurseffektivitet. Där beskrivs behovet att prioritera och optimisera logistiken.⁸²

Variabeln är även central under rubriken Flödesbaserad logistik. Där beskrivs hur resurseffektiviteten ska uppnås.⁸³

Variabelvärde: C

1.4 Analysenhet 4: Handbok Insatslogistik

Samtliga variabler förekommer i Insatshandbok Logistik.

Variabel 1: *Flexibility*

Förekommer i beskrivning av möjligheten att improvisera för att lösa brister i uthålligheten,

Variabelvärde: G

Variabel 2: *Attainability*

Förekommer på flera platser med beskrivningar av var i kedjan förnödenheter ska koncentreras. Centralt beskriven under rubriken *Förnödenhetsförsörjning*. Där beskrivs möjligheter och problem med underhållssäkerhet på olika nivåer.⁸⁴

Variabelvärde: D

Variabel 3: Continuity

⁸⁰ Försvarsmakten, *Försvarsmaktens Grundsyn Logistik*. 14.

⁸¹ Ibid. 14, 15, 19, 23.

⁸² Ibid. 14.

⁸³ Ibid. 26.

⁸⁴ Försvarsmakten, *Handbok insatslogistik: H Inslog 2012*. 45.

Problem och avvägningar kring att uppnå ett stabilt logistiskt flöde beskrivs på flera ställen. Variabeln är central under rubriken *Uthållighet*.⁸⁵ Där beskrivs problemen som uppstår när uthålligheten nedgår på grund av brist på resurser. Denna brist beror av ostabilt flöde i logistiken.

Variabelvärde: D

Variabel 4: *Tempo*

Variabeln beskrivs på flera ställen. Att lämna adekvat stöd beskrivs som viktigt och kan förstås som att få fram väl avvägda resurser.⁸⁶ Problem med underdimensionerad logistik beskrivs.⁸⁷ Hastighetens betydelse för transporter samt transporters betydelse för logistiken beskrivs.⁸⁸ Olika beställningsförfaranden beskrivs samt deras fördelar och nackdelar.⁸⁹

Variabelvärde: G

Variabel 5: *Simplicity*

Vinsten i form av rörlighet vid en minskad underhållssäkerhet på lägre nivå beskrivs på flera ställen. Variabeln är central i beskrivningen av Reglementerad Utrustning och effekterna av att beordra ett överskridande av densamma.⁹⁰

Variabelvärde: D

Variabel 6: *Survivability*

I texten förekommer beskrivningar kring säkerhet och fientlig påverkan på logistiken på flera ställen.⁹¹ Bland annat beskrivs hur nyttjande av eskorterad konvoj kan förhindra fientlig påverkan.⁹²

Variabelvärde: G

Variabel 7: *Efficiency*

Variabeln förekommer på flera ställen. I samband med beskrivning av logistikledningens möjlighet att deltagande i planeringsprocessen då optimering genom prioritering kan uppnås.⁹³ Under genomförande kan prioriteringar göras genom att resurser tillförs eller omfördelas.⁹⁴ Variabeln är central i beskrivningen av realkapacitet. Där beskrivs effekten av att utnyttja ett förband på ett annat sätt än enligt planeringen. Då kommer uthålligheten nedgå snabbare än beräknat.⁹⁵ Denna beräkning har utgått från en prioritering av logistiska behov.

Variabelvärde: D

1.5 Analysenhet 5: Arméreglemente Taktik

Fem av sju variabler förekommer i Arméreglemente Taktik. Variablerna *Tempo* och *Simplicity* står ej att finna. Variablerna har återfunnits på två ställen i dokumentet. Under rubriken Logistik i kapitlet om funktioner. Samt i kapitlet om Stabiliserande metoder.

⁸⁵ Försvarsmakten, *Handbok insatslogistik: H Inslog 2012*. 17.

⁸⁶ Ibid. 16.

⁸⁷ Ibid. 17.

⁸⁸ Ibid. 25.

⁸⁹ Ibid. 59.

⁹⁰ Ibid. 22.

⁹¹ Ibid. 16, 26, 54, 76

⁹² Ibid. 29, 55

⁹³ Ibid. 8.

⁹⁴ Ibid. 11.

⁹⁵ Ibid. 24.

Variabel 1: *Flexibility*

Har ej återfunnits i analysenheten.

Variabelvärde: EJ

Variabel 2: *Attainability*

Har ej återfunnits i analysenheten.

Variabelvärde: EJ

Variabel 3: *Continuity*

Förekommer i kapitlet som avhandlar stabiliserande metoder. Stabiliserande metoder är komplement till stridsätten och berör framförallt internationella operationer. I ett avsnitt om eskort av konvojer beskrivs vikten av att säkerställa rörligheten för logistiken.⁹⁶ Risken är annars att uthålligheten brister. I avsnittet beskrivs även variabel 6 i samband med behovet av att skydda konvojerna.

Variabelvärde: F

Variabel 4: *Tempo*

Har ej återfunnits i analysenheten.

Variabelvärde: EJ

Variabel 5: *Simplicity*

Har ej återfunnits i analysenheten.

Variabelvärde: EJ

Variabel 6: *Survivability*

Förekommer tillsammans med variabel 3 i avsnittet om eskort av konvojer. Behovet av åtgärder för att skydda och övervaka flödet av resurser beskrivs.⁹⁷

Variabelvärde: F

Variabel 7: *Efficiency*

Förekommer under rubriken Logistik i kapitlet om funktioner. Behovet av prioriteringar och optimering uttrycks i beskrivningen av logistikledning.⁹⁸ Förekomsten är här kopplad till den svenska principen *resurseffektivitet*.

Variabelvärde: F

⁹⁶ Försvarsmakten, *Arméreglemente Taktik: AR Taktik : 2013*. 95.

⁹⁷ Ibid.

⁹⁸ Ibid. 122.